

# Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“  
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Dojedinu brojicu stoji 16 para, a do dvaju 32 para.

Pitanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilicne pretplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju poštom naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

## RAT.

Telegraph-Korrespondenz-Bureau.

### Nijemci na otoku Jezelju (Oesel) \*)

BERLIN, 14. Wolff-Bureau javlja: Veliki glavni stan, 14. oktobra 1917. Istočno bojište: Sa izvršnim zajedničkim djelovanjem vojske i mornarice počelo je preduzeće protiv ruskog otoka Oesela, koji je kao uporište jako utvrđen a diže se pred Riškim morskim zalivom. Poslije zamašnih radnja u obalnim vodama da se pročiste od mina, stala su se izjutra 12 oktobra tući utvrđenja na poluotoku Sworbe, kod Kielkonda u uvali Taggi i na Soelosundu. Došlo su se ruske baterije svladale iskrcane su se čete. Ne izgubivši ni jedan brod za prolazanja kroz ruska mingska polja, ovaj je prvi dio operacije potpuno uspio. Čete koje su se iskrcale u uvali Taggi na sjevero-zapadnu obalu otoka, brzo su razbile svojim žustrim udarom ruski otpor, te sada prodiru dalje prema jugo-istoku. Zeret i Arensburg gore. Između Baltičkog i Crnog Mora stanje se nije izmijenilo.

\*) Riški je zaton, uz Petrograd, najznačajnije stjecište ruskoga prometa i trgovine sa zapadom. Ulaz u taj zaton sužen je otocima Oeseli i (Jezelj) Dagom. Na otoku Oeselu (60.000 stan.) ima omanjih varoši i sela; Arensburg (4200 stanovnika) je okršajni i jedini grad. Tamošnje morsko kupalište polazi od 20. maja do 20. kolovoza oko 2.000 stranaca.

### BERLIN, 15. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 15. oktobra 1917. Istočno bojište:

Na otoku Oeselu brzo se napredovalo. Naše su pješadijske pukovnije i biciklistički bataljoni uzbijali neprijatelja, gdje god se on odupirao. Poluotok Sworbe bi zatvoren sa sjevera, dok je vatra naših lagja uštkovala kopnene baterije. Mi se nalazimo pred Arensburgom, koji gori i napredujemo u istočnom dijelu otoka, prema čijoj istočnoj obali ruske snage žurno uzmiču, da bi umakle preko nasipa, koji spaja Oesela sa otokom Moonom. Naše su torpedače prodrle u plovidbene vode što leže između Oesela i Dagoe te u čestim okršajima potisnule su ruske pomorske snage prema Moon-Sund.

Drvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Ostali izvještaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 13., 14. i 15. oktobra nalaze se u „Objavitelju Dalmatinskomu“.

### Nijemci zauzeli Arensburg.

BERLIN, 15. na večer. Na zapadu nije bilo ovećih bojeva.

Arensburg, glavni grad otoka Oesela, u našim je rukama.

### Ruski izvještaji o borbama na otoku Oeselu.

PETROGRAD, 13. Vijest Agencije. Jučer su se Nijemci pod zaštitom pomorskih snaga, iskrcali na sjeverni dio otoka Oesela i na susjedne obale. Druge su se snage iskrcale na jugozapadni dio

otoka Dagoe. Moćna vatra neprijateljskih velikih bojnih lagja uštkala je obalne baterije. Posada otoka Oesela zapodjela je boj sa četama za iskrcavanje.

Službeni izvještaj o iskrcavanju Nijemaca na otok Dogoe kaže: Neprijateljskih bojnih snaga, koje su se iskrcale, računalo se da su bile dvije divizije. Izvještaj utvrđuje, da zapremanje Oesela i Dogoe otmilje Rusima njihov dojučakšnji prevlasni položaj u Riškom zalivu i da će neprijatelj po svoj prilici izvesti novih preduzeća pravcem na Hapsal. Dogagaji u Riškom zalivu mogu da utječu na situaciju ruske fronte kod Segewalda, gdje se fronta mora promijeniti. Vlada je odlučila da odmah posveti sve svoje snage organizaciji zemaljske obrane.

PETROGRAD, 14. Vijest agencije. U njemačkim operacijama za iskrcavanje na otok Oesela učestvovalo je 8 dreadnoughta, 12 kštarica, 40 torpedača i 30 brodova za traženje mina.

Admiralski Štab saopćuje: Neprijatelj je preduzeo protiv otoka Dagoe samo prividni napad, a da ga nije zapremio.

Kerenskij je upravio višem zapovjedniku vojske na sjevernoj fronti telegram, u kojemu pozivlje baltičku flotu, da u ovom strašnom času iskušanja, bude složna i da prinese sve žrtve za dobro domovine i pobjedno odbije neprijatelja.

### Cesar Karlo na fronti.

BEČ, 15. Cesar je krenuo jučer na frontu; u njegovoj su pratnji, osim običnih ličnosti, poglavica generalnog štaba Arz i njemački vojnički opunomoćenik general major Cramon.

### Car Vilim u Bugarskoj.

SOFIJA, 13. Došlo se povratno iz Rojane, Car Vilim je obišao novu crkvu SS. Cirila i Metodja, koja se sada gradi. Poslije doručka u njemačkom poslanstvu Car i princ August Vilim, koje pratijahu Kralj, princevi Boris i Ciril, ministar predsjednik Radeslavov i vrhovni zapovjednik Jekov, krunu su u dvorac Stimiakovo na podanku Rile planine, odakle će gosti sutra krenuti na frontu.

Kralj Ferdinand imenovao je njemačkog Cara poglavicom šeste bugarske konjičke pukovnije. Car je udijelio nekim ličnostima odličja; Radoslavovu je udijelio veliki krst reda Crnog Orla.

### Car Vilim u Carigradu.

CARIGRAD, 15. Car Vilim stigao je jučer o podne; na stanici dočekali su Iga Sultan, princevi, dostojanstvenici, diplomatski predstavnici saveznika i neutralaca. Došlo su se izvanredno srdačno pozdravili, vladari se odvezoše u Qildisku polaču nasred oduševljenog klicanja nepoglednog svijeta.

### Njemački državni kancelar Michaelis na putu.

BERLIN, 14. Wolff Bureau javlja: Državni kancelar Michaelis krenuo je popodne u zapremljene istočne krajeve.

trgovao poput svoga oca Selima. Čitati i pisati nije znao, ali je umio majstorski računati, lihviriti i varati. Rabotao je i petkom i svetkom. Škrtario je preko izma; đerao je gragjanje i seljanje. Bakšise je rado posugijvao, ali jao onome dužniku, koji ne bi na pravu horu darove nosio i kamate isplaćivao! Radio je i škrtario; radio je poput crva od uranka do crnoga mraka, da poveća svoju glavnicu. U dokonim časovima, ali to je rijetko bivalo, nargilju bi pušio i kavu srkao, a kada je bio osobita česta, gladio bi svoju kestenjastu bradu i nešto gungjao uz tamburu. Ipak su ljudi rado k njemu dolazili: jedni bi dolazili, a drugi bi odlazili. Kupci bi navršili na njegovu šarenu daščaru, ko rojevi pčela na pelud, i na jagmu bi mu espap razgrabili. Široki dvori i obori, imovine na pretek, trgovina iz dana u dan napredovala, a on u njima, sâm samcat, ko prepukli ubogar, ko sovoljaga u gajbi, ko kuđrov na pustom ognjištu, i kuburio i čamio, bez utjehe i radosti, bez ašika i milovanja, bez cjelova i slasti, bez znanca i pobratima, bez drugarice i dječice.

I tvrdica Demir na koncu konca zaželio se žene, ko Budalina nove kape. Oženio se, ali se nije popravio i opamešio. Demir je mijenjao dlaku na brađi, ali nije svoju oporu čud i runjavu dušu; darpače još je više škrtario i na svakoga kidisao. Služinčad je zlostavljao, mućio i bičevao; ženu prezirao, napustio i zaboravio, a dužnike bez milosrgja skućio i vukao po pravdama za najmanju stvarčicu.

Kada mu je stara služavka, Ruta, dojavila veselu novost, da je od Boga dobio zdravo, muško čedo, prvorođenče, malko se razvedrio, nasimljao i udobrovoljio; ali to bijaše časovito, sitna iskra pred gmiljavinom i olujom, jer je iznovice postao pohlepan,

### Capelle državni tajnik za njemačku mornaricu dao ostavku.

BERLIN, 13. «Lokalanzeiger» javlja, da je državni tajnik za mornaricu Capelle predao molbu za otpust.

### Izmišljotine o prilikama u našoj mornarici.

BEČ, 13. Naprema vijesti Agencije Fournier iz Dole, koju su donijele švajcarske novine, da je na austro-ugarskim ratnim lagjama bilo pobuna, da su pokretači bili strijeljani, da je posada nekoliko lagja bila iskrcana na kraj i drugom zamijenjena, i da je uzrok pobunama rgjava vrst živeža, Korrespondenz-Bureau za sa nadležnog mjestu ovlašten izjaviti, da je ta vijest puka izmišljotina. Stezi i kakovci živeža na austro-ugarskim ratnim lagjama nema se što zabaviti.

### Metež u Rusiji.

#### Nemiri i teški neredi u Južnoj Rusiji.

PETROGRAD, 14. «Petrogradska telegrafska Agencija» javlja: Protorevolucionarna propaganda, kriza živeža, više puta prilično zamašna dezorganizacija mjesnih vlasti, koja je u zadnje vrijeme to više rasla, sve je to uzrok, da su se poostrišli nemiri i zamršaji, o kojima se javlja iz raznih provincija, poglavito iz južne Rusije. U Car-kovu zločinački elementi, kojima su se pridružile šake vojnika i bjegunci, počeli su dana 9 oktobra pljačkati grad. Cete su s mukom ugušile uzburu i raspršile oružane čopore, koji su na puščanu paljbu krepko odvažali. Na večer dragoni su zapremili nekoliko kotara grada Tebera, u kojemu bi proglašeno ratno stanje. Sličnih, i ako manje ozbiljnih nemira javljaju iz Bendersa, Astrahanja i drugih gradova. U Taškendu iznova je potpun mir: ratno je stanje ukintu.

#### Prihike u ruskoj mornarici.

STOCKHOLM, 14. Finske novine javljaju: Mornari su poubijali četiri oficira bojne lagje «Petro-polvsk» koja se nalazi u Sveeborgu, i odnijeli su kao taoce više oficira, da sebi obezbriže nekažnjenost.

#### General Dukonin o stanju ruske vojske.

PETROGRAD, 13. General Dukonin, koji je nedavno imenovan za poglavicu velikog generalnog štaba, izjavio je predstavniku petrogradske telegrafске agencije, da su glasovi o zamašnom raspadanju ruske vojske izvanredno pretjerani, jer unatoč svemu ona sputava 140 neprijateljskih divizija. Buduć da se primiče zima, po svoj prilici da neprijatelj neće preći na ozbiljnu ofenzivu, koju inače mi bi sa jednakom energijom spriječili. Ima nade, da će se u ruskoj vojsci duhovi umiriti, jer je to nužno, da se podigne njena borbena djelatnost; tako će ona u proljeću biti spremna za jaku defenzivu i ofenzivu.

#### Konferencija ententinih vlasti.

STOCKHOLM, 14. «Riječ» piše, da se u glavnom stanu održava važna konferencija Entente, na

koju su došli, osim Kerenskoga i Tereščenka, i predstavnici drugih ententinih vlasti.

#### Ententa ne odgovara na Papinu notu.

AMSTERDAM, 13. «Daily Telegraph» javlja iz Rima: U vatikanskim krugovima vrlo su razočarani radi toga što se Ententa na odzivlje papinoj noti, te već i ne iščekuju odgovora. To sprečava Papu da učini daljih koraka.

#### Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 15. Glavni stan, 14. oktobra. Fronta na Sinaju: Umjerena artiljerijska vatra i patrole dje-latnost.

Fronta u Perziji: Neprijateljski konjički odred, koji, dolazeći sa granice, nastojaše da pređe preko rijeke Saba, bi natrag protjeran.

Fronta u Kavkazu: U središtu oteli smo u uspješnim predstražnim okršajima predmetu od opreme i materijala.

#### Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 13. Izvještaj generalnog štaba: 12. oktobra.

#### Maćedonska fronta:

Na sjeveru od Bitolja i na jugu od Dobropolja na mahove živahnija artiljerijska vjehorna vatra. Na zapadu od Vardara uzbijena je vatrom neprijateljska satnija, koja se otnisula prema našim pozicijama, i jake neprijateljske izvidničke čete. U okolici Moglene oboren je bicima neprijateljski aeroplan; oni koji su se na njemu vozili, poginuli su.

#### Na fronti u Dobrudži:

Artiljerijska djelatnost.

#### SOFIJA, 14. Glavni stan, 13. oktobra.

#### Maćedonska fronta:

Nekoliko vjehornih vjehora u obluku Černe. Nešto živahnija artiljerijska djelatnost u dolini Strume, na jugu od grada Doirana. Na ušću Strume protjerani su vatrom jake neprijateljske patrole, koje su se otnisule prema našim pozicijama.

#### Fronta u Dobrudži:

Kod Tulcee, na istoku od Galatza orijetka artiljerijska vatra. Jaka neprijateljska izvidnička četa, koja je, poduprta od artiljerije, nastojala da se približi desnoj obali Dunava na sjeveru od sela Samova, bila je vatrom uzbijena.

#### SOFIJA, 15. Glavni stan, 14. oktobra.

#### Maćedonska fronta:

Nešto živahnija artiljerijska vatra i više kratkih vjehornih vjehora na sjevero zapadu od Bitolja i u obluku Černe. U dolini Strume patrole djelatnost

#### Fronta u Dobrudži:

Slaba artiljerijska djelatnost kod Tulcee i istočno od Galatza. Neprijateljski izvidnički odredi na istoku od Galatza bjehu uzbijeni.

— Ti si silno razdražen, pa misliš, da te nekakovi belzebuzi krađu i proganjaju.

— Jok, Huso! Mene uho ne vara. Ja razabirem neko žalovito zujkanje i tulenje u ovoj gluhoj noći; čujem tajnstvene glasiće i ficleke.... Treba još jedanput da pretražimo dućan, spremišta i podrum. Vremena su ozbiljna i opasna; narod gladauje i umire, a razbojnički čopori obilaze oko tuge svojine, ko mršavi kurjaci iz planine, ko crni vragovi — Bog bio s nama! — oko isposničke duše. Znaj, Huso, da se ja ne bojim toliko za vlastitu kožu, koliko za moga maloga Hajdara. Ja za njega strepim i umirem. Zakuni se, Huso, da ćeš mi ga čuvati zdrava i čitava.

— Dobro sam čuo. Hoću, hoću, gospodaru! Hajdara ću ljubiti i štitići ko svoga sina, ko zjenicu svoga oka — nadoda Huso. — A sada dajmo se na posao, jer vrijeme bježi. Znaj samo, gospodaru, da se aveti i nečastivi ne daju za rep uloviti i zaulariti.

Demir je sa svojim slugom i najskrovitiji kutić pretraživao, ali nije mogao ništa i nikoga opaziti.

On je, po sala, iza uzalučnoga napora i mučnoga pretraživanja, zaklopio oči i zaspao. Bio je u polusnu; sanjao je o sjajnim draguljima i punim vrećama blaga. Vrata je dobro zakračunao, novce sakrio u rupi na duvaru iza starinske slike, a težak zamotak s draguljima srpač ispod ploče u dubokim podrumima. Visoki zidovi i pleteri ogradjivali su kulu, koja je bila, poput nekakve tvrđavice, čvrsto sažidana i zaštićena. Komu, čemu, dakle, da se umiljava i pokorava, ukloni ili pokloni? I Demira je blagi sanak uljuljao i smirio. Dok je on na dušeklu, ko zaklan spavao, hrkao i sanjao, dolje, u avliji, nešto je šaputalo, zavijalo i klapnulo. Avlijom su se

## SHPAGIM.)

Priča iz arbanaškog života.

Rodio se u zabit, među golim obroncima, usred krša i kamena, a zvalo se Demir. Mali Demir zarana je bez majke ostao, a oca svome, Selimu, sličio je ko jaje jajetu. Selim, Demirov oca, bio je čovjek visoka struka, zagasita i sadjelana lica, obilata čela, jastrebova oka i pogleda, debelih usana i čelične šije. Svoga jedinca, maloga Demira, vježbao je u pucanju, jahanju i trgovanju. Selim je bio veoma upaljive krvi i opaka srca, ali nadasve ustrajan, radišan, pronicav i poduzetan trgovac. Trgovao je dan i noć, trgovao je na malo i veliko. Od prostoga cunjara i cincara odjednom se uzdigao do trgovca i dućandžije dalekoga glasa. Maloga Demira strogo je nadzirao pri svakome poslu. Selim, uopće, nije nikome vjerovao; prnjavo se nosio i uboški hranio; društva je omalovažavao i svaku zabavu za suvišnu smatrao, u jednu riječ: bio je mrkoglegja, sebičan, gramzljiv, šumkijav, tvrd i bezdušan. U večer bi, proti običaju svojih suplemenjaka, sve do pozdrava prvih pijetala sjedio i goščio brojio. Cilik novca previše ga mamio; srebro i zlato silno mu mililo, a čemeri su blaga neprestano rasli. Ali čovjek umije, a Bog odlučuje. Jedne večeri, pri zapadu sunca, ne zna se kako, omakne mu noga niz stepenice, i on ode, bez glasa i uzdaha, ko za šalu, starome Bogu na račun. Sutradan ga ukopaše na brzu ruku, bez gizde i sjaja. Sin njegov, Demir, časa ne počasi, da se lati bogate očevine. Blaga bijaše dosta: puni kovčezji novca, robe, oružja i starinskih ukrasa. Demir je

\*) Arbanaški znači: osveta.

## ZASTUPNIČKA KUĆA.

BEČ, 16. Zastupnička je Kuća otkrila izvještaj odbora za pribjeglice o događajima u pribjegličkom taboru u Wagni. Za rasprave govornici su priznavali nastojanje ministra da poboljša sudbinu onih pribjeglica.

Zatim je Kuća započela raspravu o hitnom upitu njemačkog nacionalca Schürffa upogledom na skrbljivanje austrijskog tržišta ugarskom mrvom i masi.

Ministar general Höfer istakao je nastojanje austrijske vlade da isposluje od ugarske vlade jedno povišenje kontingenta mrvе i masti odredjenih za Austriju. Govornici su se tužili na nejednake mjere ratnog gazdinstva u Austriji i Ugarskoj kao god i na sprečavanje uvoza ugarskih agrarnih proizvoda u Austriju. (Naredna sjednica sutra).

Ministar financa prikazao je zakonsku osnovu, kojom se porezni stavak za cijelu sklenicu pjenećeg vina od 80 para povisuje od 80 para na 2 kr., za cijelu sklenicu pjenećeg vina od 20 na 60 para; zatim osnovu, kojom se uvodi, porez na proizvodnju vina; ovaj iznosi, za hektolitar vina, vinskog masta, vina od jagoda, vina od slada i medovine 32 kruna a za hektolitar na vino od voća 8 kruna. Novi porez na vino imao bi donijeti 112 milijuna, što prema dojačanjem prihoda, pokazuje višak od 98 milijuna, od kojega se moraju odbiti namjene zemljama kao naknada dosadašnjem zemaljskom porezu na vino.

### Parlamentarne vijesti.

Proračunski je odbor u svojoj sjednici od prošloga petka primio proračunski provizorij s 29 protiv 7 glasova. Kod glasanja su se udaljili Talijani i Slovenci kao i češki radikalci Drašek, Stransky, Drokeš, Udržal i Kadlčak.

Pregovori između vlade i poljskoga kluba još se nijesu zaključili. Među koncesijama, što ih vlada obećaje Poljacima, spominju se među ostalim: obnova ustavnih prilika u zemlji, uspostava autonomije u gradovima (izvanjskim općinama, izaslanje galečkih zastupnika u različite centralne, pokrajne zemlje, naknada ratnih šteta i rješenje spora radi poljskih legija.

### Klub Južnih Slavena ostaje u opoziciji.

BEČ, 16. Južni Slaveni Korošec i Laginja imali su danas sa ministrom predsjednikom dogovor, u kojemu su izjavili, da Klub južnih Slavena jednako ostaje u opoziciji, jer da se ništa nije promijenilo, što bi moglo opravdati jednu drugačije stajalište stranke prema vladi.

### Političke prilike u Njemačkoj.

Javljuju iz Berlina. U prosugibanju unutrašnjeg političkog položaja služu se listovi u glavnome u tome, da dogajaju, koji su se zadnjih dana odigrali u Reichstagu, spadaju među najvažnije događaje za ovoga rata. „Vossische Zeitung“ piše: Vlada i Reichstag ne mogu se međusobno prekoravati, oboje je u odlučnom trenutku na jednaki način zatajilo. Kancelar i Reichstag moraju sada nastojati, da se što prije slože, ili se moraju isto tako brzo rastaviti. — „Lokalanzeiger“ piše: Niti ugled narodnoga zastupstva, niti ugled vlade nije porastao debatama ove eseni. Položaj državnoga kancelara već je iza triju mjeseca službovanja ozbiljno uzdrman. — „Germania“ veli: jasno i glasno mora se izreći, da političko vodstvo od strane carevinske uprave ni malo ne odgovara zahtjevima, što ih moramo, staviti, te bez kojih prije svega u tako osudno doba, kako ga njemački narod sada proživljava, na nikakav način ne može biti. — „Berliner Tageblatt“ veli: Reichstag se je jučer razišao, a da nije ni najmanje unapredio velikih političkih pitanja. Nema nikakove dvojbe, da će državni tajnik carevinskog pomorskog ureda pl. Capelle otići sa svoga mjesta. Možda će nešto kasnije otići još jedan državni tajnik. Što je postignuto s takvim ličnim promjenama? Malo ili ništa, jer situacija ostaje uprav takova, kakova je i bila.

### Klevete talijanskoga zapovjedništva.

U Beču, 13. Iz stana se ratne štampe javlja: „Agenzia Stefani“ raznosi ovu vijest: Nova se teška povreda ratnih zakona i običaja javlja u ovom izvještaju 27. talijanskog vrhovnog zapovjedništva: „Dne 26. kolovoza o. g. javilo je zapovjedništvo 65. talijanske divizije, da je neprijatelj kod nekog noćnog napada upotrebio talijanske odore. Zbornu zapovjedništvo zahtijevalo je, na temelju te prijave, točne potankosti, pa se pokazalo, da se je u noći

povlačile crne visoke sjene: sablasti, nemani, džinovi, što ih li, ne; nijesu bili dusi, već živi živcati stvorovi, lopovi od zanata i opasnoga alata.

Pet časaka iza onoga hujanja i zavijanja, lopovi su već bodežima i samokresima u ruci opkolili i prisilili Demira, da im čisto i bistro kaže, gdje je svoj novac sahranio. Demir je, od straha i trepeta, odao i najmanju svoju tajnu.

Lopovi mu sve, do najtanje pribadačice, ugrabiše i pobjegoše u tamnu noć bez traga i glasa. Čim je zora zabilježila, Demir je cijeli noćni događaj ispričao komšiji i vlasti, ali nije mogao nikoga, po imenu označiti pravim krivcem. Uzalud je kadija strahovao prijeto i ucjene udario, jer se za ovijane kradijice nije moglo ama baš ništa saznati. Demir o pretrpio golemu škodu i bruku. Razjagren i slomljen, prepun tuđe i gorčine, vrludao je čas tamo, čas ovamo, ko štrk bez glave. Bio je duboko potišten. Nego, par dana iza zločina, velika je sumnja pala na slugu Huseina. (Mislio se, da je Husein zakrabuljen, predvodio razbojničku četu i oplijenio svoga gospodara. Husein se kleo, njegova se žena takogier klela sa najmilijom i najsvetijom stvari na ovome svijetu, da je njezin Husein prav pravac, kao što je zaista, i bio. Bađava! Sve to nije pomoglo ništa. Po nalogu više vlasti upisije Huseina i još nekoliko njegovih pajdaša, za koje se govorilo i tvrdilo, da su učestvovali zlodjelu. Sud ih je osudio na tešku doživotnu tamnicu. Husein je jedne noći, poslije dvije godine strašnoga tamovanja i stradanja, poludio i

na 26. kolovoza oko 10 sati i 1/2 spretno šunjala neprijateljska jurišna satnija u nekoj šumi prema lijevo mu drugomu bataljunu talijanske pješadijske pukovnije broj 108 i pokušala, ne bi li prodrla u frontu, zaposjednutu od 7. satniji i jednoga odjela puščenih strojeva. Mnogi su Austrijanci govorili talijanski, a neki nosili talijanske kacige, kapute i kape. Došlo je austro-ugarski napad odbijen, ostalo je neko 10 Austrijanaca u talijanskim linijama, da u tomi potraže časnike, te ih poubijaju. I doista su bodežem ubijeni jedan kapetan i jedan potporučnik. Predodijeni su vojnici zarobljeni i smjesta postrijeljeni po nalogu pukovnijskoga zapovjednika. Pukovnik alpinaca Testo Fochi umro je od tako zvane nesreće, a da se ova pretumači, odredjena je istraga.

Dotle oficijozna talijanska agentura. Dremda je, kako se samo po sebi razumije, u austro-ugarskoj vojsci strogo zabranjena uporaba neprijateljske uniforme u prevarene svrhe, pa se za sve vrijeme svjetskoga rata nije to jedanput dogodilo, ipak su se na temelju odlučne vijesti „Agenzie Stefani“ povelili kod austro-ugarskih četa i zapovjedništva u tako točno opisanom odsječku fronte izvidi, ne bi li se možda ojasnilo tako tajanstveno ocrtna smrt talijanskih časnika. Na veliko iznenađenje došao je od naših zapovjedništva odgovor, da u spomenutom dijelu fronte upoće nije došlo do sukoba, a naročito da 26. kolovoza u cijelom opsegu fronte spomenute talijanske divizije nije bilo bojeva. Ali budući da se umorstvo talijanskih časnika i smaknuće desetorice vojnika u talijanskoj odori nije moglo izmisliti, preostaje samo jedno rješenje, da su talijanski vojnici sami počinili spomenuta nedjela.

### Srbija i Italija.

Javljuju iz Beča, 13. Prijateljski se osjećaji među Srbijom i Italijom očevidno sve više pomućuju. Ni Dašićev posjet u Rimu nije u tom ništa promijenio, već nasuprot još pogoršao prilike. Sad sasvim otvoreno skrivaju talijanski nacionalistički listovi srpske listove, da donose članke protiv Italije, da upotrebljavaju svaku zgodu, kako bi naškodili vjernom savezniku. Ova je kampanja talijanskih listova ponukala srpsko poslaništvo u Rimu, da izda umirućuu izjavu.

„Idea Nazionale“ ne zadovoljuje se ipak ovom izjavom, te spočitava Srbima, da njihov list „Ujedinjenje“, što izlazi u Svicarskoj, nemilo kritizuje brzojavnu čestitku, koju je poslao kralj Viktor Emanuel. „Idea Nazionale“ obara se nadalje još na „Ibidran“, „Zastavu“ i „Srpske Novine“, koje izlaze u Americi, te bez nadzora cenzure kolaju u Rimu. Svi su ovi donijeli krive vijesti o talijanskim operacijama, tako da su desetu i jedanaestu sočansku bilku prikazali kao austrijske pobjede. Istina je, da novinski svežnji, koji pod savezničkom zastavom dolaze u Italiju, ne nose žiga, da su pregledani. List pozivlje oblasti, da „budno paze na otrovanu“ propagandističku štampu. Ova je riječ značajna za toplinu talijansko-srpskoga prijateljstva.

## UGARSKA-HRVATSKA.

### Gradski izbori u Zagrebu.

ZAGREB, 15. oktobra. Danas imamo gradske izbore; bira prvi kotar. Slabo se opaža, da su danas izbori. Kortešacija bila je veoma slaba, sastanci takogier nijesu bili onakovi, kako je to znalo biti za prijašnjih izbora. Drži se, da će proći kandidati koalicioni, što ih je koalicija zajedno postavila sa Starčevićancima. Starčevićanci i koalicija složiše se i ako su se u početku Starčevićanci protivili koaliciji i izborima u opće, nego su htjeli, da ostanu dosadani zastupnici. Nu koalicija je svakako htjela, da dogđe do izbora i, ne pitajući dalje Starčevićance učinila, je današnje izbore. Kad su to vidjeli Starčevićanci, nije im drugo preostalo, nego da stupe u kooperaciju sa koalicijom i tako se složiše i zajedno rađe. U činovništvu neugodno se je dojmlilo što nema među kandidatima koalicije ma nijednog aktivnog autonomnog činovnika; ima profesora i sveučilišta i srednjih učilišta i zajedničkih činovnika ali nijednog autonomnog. Zato se već danas opazilo, da su činovnici autonomni glasali za stranku prava. Nu malo ih je, pak će se valjda velik dio u opće ustegnuti od glasanja.

Do 1 sat pos. p. glasevalo je:

za kandidate narodne sloge	317
za kandidate frankovačkog udruženja	121
ukupno	348

Izbori su u 1 sat pos. p. zaključeni sa potpunom pobjedom kandidata narodne sloge.

naprasno umro u svojoj zlatnoj i preuskoj ćeliji. Ostali osuđenici, na čudnovat način, razrovaše debele zidine stare tamnice i odmaglišu kojekuda.

Mnogo je vremena protreklo otkada su Demira do kostiju orobili. Demir je, par dana, poslije one strašne noći, prodao sve svoje imanje, počam od čitluka pa do tanke kule, ostavio staro boravište i pošao u drugi grad, na podnožju brda, blizu ubavoga jezera, odakle je pucao vanredan pogled. Demir je sprovagiao dane mirno i zadovoljno; nije se više sjećao hajdučke provale. On je ubrzo zaboravio nemili događaj u svojoj bivšoj kuli, ali nije sin pokojnoga Huseina — onda dečko, a poslije brkato momče — miadi i glavit Dostan. Dostan je potajice snovao i kovao osvetu. On je kao dječak vidio, kako su mu pokojnoga oca uapsili na pravdu Boga velikoga. Njegov je otac bio nevin, potpuno nevin, ali mu nije niko vjerovao, a još manje rgja i ništarija Demir. Ajkuna, Dostanova majka, često je svoga sina poborila na osvetu. Demir je bio glavni krivac mrtvome Hajdaru, onaj siložija i kavgađija Demir, koga je pokojni Hajdar upravo sljepački služio, branio obožavao. Dostan se vrlo dobro sjećao one crne noći, kada su nepoznati zlikovci, ogarena lica i oružane šake, provalili u Demirovu kulu; sjećao se i one zlokobne ure, kada su mu dušmani pokojnoga oca, ko najgoroga zločinca vezali, izlemali i pod jakom oružanom pratnjom vodili u aps. Sve je njemu bilo jasno, ko sunce na vedrome nebu.

## Aprovizacija pred javnošću.

### Izvoz i rekvizicija slanih srgjela.

Došlo je namjesništvo u drugoj polovini septembra stavilo pod zapor sve domaće zalihe slanih srgjela, donijele su novine o ovoj stvari nekoliko vijesti, po kojima se vidi, da javnost ih još nije doznala ili je krivo shvatila načela, prema kojima će se provesti ova najnovija rekvizicija; suviše se u pomenutijem vijestima pita: kako je to, da namjesništvo upravo u času, kad u interesu zemlje stavlja pod zapor naše slane srgjele, dozvoljava pojedinim trgovcima i agentima, da iz naše potrebne zemlje izvezu u druge, bolje opskrbljene zemlje čitave vagune srgjela?

Evo ćemo javnosti odgovoriti na novo pitanje, a ujedno ćemo joj objasniti, kako je došlo do rekvizicije slanih srgjela i kako će se ova rekvizicija provesti.

Istina je, da su se s dozvolom namjesništva desila oba slučaja izvoza slanih srgjela (prvi iz zadarskog, drugi iz bračkog kotara), o kojima su pisale novine; i to je istina, da su odnosne srgjele pošle iz pokrajine nekako istijeh dana, kad je s namjesništva polazila naredba, da se srgjele stave pod zapor; ali ovo na oko flagrantno protuslovlje ne samo da nije protuslovlje, ma nije ni kakva pogriješka od strane namjesništva, kad se zna, da su odnosne dozvole za izvoz bile izdane prva više mjeseci, a druga mjesec dana prije nego što su srgjele bile stavljene pod zapor, dakle, u doba, kad je namjesništvo bilo zabranjeno da zabranjuje izvoz srgjela. (Drva je dozvola bila izdana još u decembru 1916. druga 14. avgusta ove god., a rekvizicija je bila odredjena 19. septembra ove god.). Doznato je, da je zatvaranje granica za izvoz životnih namirnica bilo prevršilo svaku mjeru, jer nije samo svaka pokrajina nastojala, da svoje proizvode ne pušta u susjednu pokrajinu, nego se je i kotar zatvarao prema kotaru, čak i općina prema općini. Treba pak znati, da je c. k. ured za prehranu puka u više navrata upozorio, da je ovo zatvaranje granica samovoljno, nezakonito, pak da je zemaljskim političkim vlastima formalno zabranio zabranjivanje izvoza iz pokrajine u druge austrijske pokrajine, van ako se radi o proizvodima, koje je država stavila pod zapor (žito, ulje i t. d.). Ako je ipak namjesništvo izdavalo dozvole za izvoz srgjela, to je radilo zbog kontrole, da se vidi, koliko robe i odakle odlazi, i da roba ne bi odlazila u inozemstvo; u stvari pak namjesništvo nije do časa rekvizicije nikome moglo uskratiti dozvolu za izvoz slanih srgjela u koju drugu austrijsku pokrajinu; a kad je spremalo rekviziciju, nije moglo opozvati dozvole, koje je već bilo izdalo, jer kako bi namjesništvo moglo stranku oštetiti u poslu, koji je ona sklopila na temelju namjesništvene dozvole?

I ako su međutim naše srgjele odlazile u druge, pa i bolje opskrbljene zemlje, ne valja zaboraviti, da su i u tjem zemljama zem. političke vlasti izdavale dozvole za izvoz, po kojima su k nama dolazili drugi proizvodi, kojih mi nemamo. Dego je namjesništvo bez ikakva poticaja izvanka došlo na misao, da bi s obzirom na današnje prilike ipak bilo dobro, da se naše slane srgjele ne puštaju iz pokrajine, jer su one za nas, osobito za neke naše krajeve, vrlo važna brana; pak je predložilo zem. gospodarskom savjetu, na njegovoj sjednici 16. avgusta ove god., da se od c. k. ureda za prehranu puka zatraži ovlaštenje, da se naše slane srgjele stave za nas pod zapor na temelju § 9 st. 4 carske naredbe 24. marta 1917. L. d. z. br. 131. Došlo je zem. gospodarski savjet prihvatio ovaj prijedlog, namjesništvo je brzojavnim otpisom 2. septembra ove god. br. 39496-IX. a zatražilo odnosno ovlaštenje, a c. k. ured za prehranu puka udijelio je to ovlaštenje brzojavnim otpisom 8. septembra ove god. br. 71254 uz uvjet, da na stvar pristane i vojničko zapovjedništvo, koje sudjeluje u ratnoj ribarskoj akciji; pak su srgjele bile stavljene pod zapor otpisom 19. sept. ove god. br. 46625-IX. a pošto je na to pristao i N. P. gosp. zapovjedajući general u Sarajevu brzojavnim otpisom 15. sept. ove god. Qu Op. N. 34274. Da sad nakon što je bila preglšana rekvizicija, namjesništvo odbija svaku molbu za dozvolu izvoza slanih srgjela, došla ta molba s ma koje strane.

Učinak je rekvizicije, da proizvođaoci, trgovci ili drugi vlasnici ne smiju slane srgjele izdavati trošiocima nego po nalogu vlasti ili s osobitom dozvolom vlasti.

Rekvizicija je u smislu § 6 gore pomenute carske naredbe bila povjerena kotarskim političkim vlastima, a glede upotrebe rekvizirane robe bilo je odredjeno, što slijedi:

„Opškrbni odbori pojedinih općina ili općinskih odlomaka valja da, odmah jave nadležnom kot. poglavarstvu, koje bi količine slanih srgjela bili spremni nabaviti za opskrbu puka, a ujedno

— Majko! Osvanuo je dan osvete — reče mladi Dostan svojoj starici majci.

— Sinko, oca su ti bez ikakve krivnje zatočili i upropastili! — odvratí Dostanova majka. — Došao je čas osvete; osveti ga, sinko! Ne buđi strašivica, već potomče ponosne krvi, slavna imena i koljena.

— Majko! Osveta je teška, grdna i grozna; ali ja moram Demira smlaviti, jer je on kriv našoj nevolji, patnji i neimaštini. Majko! Kunem ti se na grob moga pokojnoga oca, a tvoga druga, da ću se onako ponašati, kako to dolikuje mladome junaku, a ne ubojici. Idem, majko; sjena me pokojnoga oca zove.... Njegove prepačene muke vapiju osvetu....

— Sinko moj, majka te tvoja moli i zaklinje, da što prije osvetiš babajka svoga.... Ja vjerujem tvojoj tvrdjoj odluci i prisezi. Sinko! Traži, nagji i buđi sretan u svome naumu....

Dostan je čekao zgodno vrijeme i mjesto, da osveti svoga oca. On je Demira dobro poznao, a poznavao ga je po obličju i crvenoj krvri na nosu. Dostan je znao, da Demir boravi u gradu, na podnožju brda, da posjeduje bijeli dvorac i da u njemu sprovagja uobne, bezbrižne dane. Demir je, zaista, lijepo i lagodno živio, daleko od vike i buke, daleko od provala razbojnika, obješenjaká i bekrija. Na prošasta vremena, kada su mu lupeži opljačkali kulu, potpuno je zaboravio.

Demir je nađasve ljubio dobre puške i vilovite konje. Jahao bi po cijele satove dugačkim drumovima i prostranim završnjacima. Nije zapravo jahao

i da prijave, koji pojednici u okružju odbora imaju slanih srgjela i kolika je ukupna zaliha. Ovo popisivanje zaliha valja da po nalogu poglavarstvu odmah obave i pojedine ružičke postaje.

Dato kot. poglavarstvu, računajući s raspoloživim zalihama u kotaru i s brojem pučanstva pojedinih općina, odnosno odlomaka, odredjuju, koliko će se slanih srgjela prodati kome opškrbnom odboru. Nema maksimalnih cijena; namjesništvo nije smatralo shodnim, da ih odredi, cijeneći, da je bolje, da se pitanje cijena uređi u smislu §§ 7. i 8. gore pomenute carske naredbe, prema kojima, ako se stranke ne nagode, cijenu odredjuje sudska vlast u vanparbenom postupku, računajući se pri tome prema t. z. cijenama za ravnaje.

Bude li u pojedinim kotarima više slanih srgjela, no što ih treba za opskrbu pučanstva, poglavarstvo će suvišak odmah prijaviti namjesništvu, a namjesništvo će odrediti glede podjele odnosnih zaliha među druge kotare, koji nemaju dovoljno srgjela.

Drema tome nijesu tačne novinske vijesti, kao da bi namjesništvo bilo zabranilo izvoz srgjela iz kotara u kotar; nego je namjesništvo dozvolilo svakom kotaru, da najprije opskrbi sebe. Nije se doista moglo odrediti, da se sve zalihe slanih srgjela jednomjerno podijele po čitavoj pokrajini; to ne bi bilo ni pametno, ni pravdno, kad se zna, da se slane srgjele najviše i najradije troše u kotarima, u kojima se proizvode, biva na otocima i po primorju, gdje su dvije slane srgjele su malo hljeba česta večera, a gdje se hljeb, varivo i sočivo teže nalaze i skuplje plaćaju nego po zagorju.

## DALMATINSKE VIJESTI

### Previšnja odlikovanja.

Njegovo se c. i. k. Apostolsko Veličanstvo previšnjim rješenjem od 23 septembra o. g. premlistovilo udostojilo udjeljiti:

Ratni križ II. razreda za civilne zasluge: namjesništvom savjetniku Franu Simonelli, upravitelju kotarskog poglavarstva u Za'ru, namjesništvom tajniku Franu Paneku, upravitelju kotarskog poglavarstva u Supetru, namjesništvom tajniku dr. Enriku Mayru u Koturu.

Ratni križ III. razreda za civilne zasluge: kotarskim komesarima: Ernestu Stipanoviću u Zadru, Andriji Ferri u Spljetu, Ivanu Borti u Kninu; namjesništvom konceptistima Vicku Vlatkoviću u Imotskome, Ugu Storiču u Šibeniku, Tomi Calogera u Korčuli; namjesništvom konceptnim vježbenicima Fridrihu Viheru u Dubrovniku, kotarskom liječniku dr. Josipu Šujiću u Metkoviću i umirovljenom računarskom savjetniku u Koturu Ivanu Jerkoviću.

Ratni križ za civilne zasluge IV. razreda: kancelarijskim oficijantima: višim oficijantima Andriji Zlatoviću u Šibeniku i Grguru Vučeviću u Hvaru, oficijantima: Mihlu Klaiću u Dubrovniku, Damjanu Tripićiću u Koturu, Gasparu Bolkoviću u Makarskoj, Rudolfu Polzeru u Koturu, Antunu Vodanoviću u Korčuli, Ivanu Koprivici u Dubrovniku, Gaju Berničeviću u Koturu, Jakovu Lušinu u Imotskome, kancelarijskoj oficijantkinji Mariji Brađaš u Spljetu, kancelarijskim pomoćnicima: Jakovu Alfireviću u Hercegovome, Matiji Delasu u Kninu, Ivanu Grubišiću u Šibeniku, Milanu Jurasu u Šibeniku, uređovnim poslužnicima na kotarskim poglavarstvima Nikoli Skaliću u Šibeniku, Ivanu Jurešiću u Makarskoj, Nikoli Vučkoviću u Koturu, Tomi Stolfi u Koturu.

Beč 15. „Wiener Zeitung“ javlja, da je Cesar udijelio namjesništvom savjetniku Antunu Rocco, prigodom kada je na svoju molbu postavljen u trajno stanje mira Red željezne krune trećeg razreda.

### Premještanje.

Namjesnik dalmatinski premjestio je namjesništvene konceptiste dra. Rudolfa Valenti na kot. poglavarstvo u Imotskome, Huga Storiča na kot. poglavarstvo u Kninu, Ivana Škarica na Namjesništvo, a konceptne vježbenike Rikarda Baroni i dra. Joakina Bogliča na kotarsko poglavarstvo u Zadru.

### Šećer za malo vino.

Od 70 vagona šećera odredjenih za Dalmaciju za pravljenje malog vina za domaću porabu, stiglo je do sad na Rijeku 58 vagona. Od ovih je već dopremljeno u Dalmaciju 27 vagona i 1/2, a 23 vagona već se krcaju, te će biti kroz par dana am dopremljeni. Ostalih 7 vagona i 1/2 biti će dopremljeno neom stignu odnosne isprave. Preostalih 12 vagona a tako isto 19 vagona, odredjenih za popravljnje masta i ojačanje vina, očekuju se od dana na dan. Neumornom nastojanju preuzv. gosp. Namjesnika uspjelo je da se, unatoč zatvoru prometa na željez-

već je letio poput ždrala. Njegov glogaf, pravi konj-krišač, bio je vaitren, pitom i poslušnan. Sluga, lijepo narešen i obpužan, na priličan odmak slijedio bi svoga gospodara Demira. Dostan je za sve ovo znao i čekao samo prigodu, da se uoči sa Demiroom i da ga sa crnom zemljom sastavi. I uočili se. Pet, šest kilometara hoda van gradskih bežema. Dostan je zakrčio put Demiru, nešto mu u brk otkresao i s jednim hicem iz kubure oborio ga sa sedla. Glogaf sav usplahiren udari u divlji kas put brda, sluga jedva jedvice duhat u grad, a Dostan popostađe još malo časaka kod mrtvoga trupla i utisne Demiru u svileni pojas komadić papira. Sluga je smijeta prijavio slučaj vlastima, koje su veoma oprezno preduzele mjere, da pronajgu krivca, ali sve bijaše utaman. Sluga je glasno i jasno opisao i zločin i krivnika; ali, na koncu konca, nekako zapeo i nehotie sebe izložio teškoj sumnji, kušniji i nevolji. Ončas ga uapsiše i s njim u buharu.

Nego, Bog i sreća htjede, da, malo kasnije, nagioše kod mrtvoga Demira, u pojasu, listak papira s ovijem riječima: „Odmazda je gotova; moj je pokojni babajko osvećen. Ne tražite me, jer me nećete tako lako naći. Avaj onome stvoru, koji bi se usudio mene tražiti, izdati ili uapsiti! Ja sam smiren, potpuno smiren, jer sam savjesno i ovažno izvršio sinovsku dužnost. Prezirem iz dubine duše moje, sada i vazda, sve tvrdice, jogunice, krovpije i zulumčare! — Dostan“.

Milan P. Krstić.

žju odbora imaju zaliha. Ovo po-  
ju poglavarstvu  
e postaje.  
ajuci s raspolo-  
jem pučanstva  
aka, odreguju,  
kome opskrb-  
cijena; namjes-  
ih odredi, cije-  
cijena uređi u  
arske naredbe,  
nagode, cijenu  
nom postupku,  
cijenama za

na više slanih  
pučanstva, po-  
viti namjesni-  
glede podjele  
re, koji nemaju

ovinske vijesti,  
nilo izvoz sr-  
e namjesništvo  
prijre opskrb-  
rediti, da se  
njerno podijele  
ni pametno, ni  
srgjele najviše  
ma se proiz-  
u, gdje su dvije  
večera, a gdje  
e i skuplje pla-

## VIJESTI

čeličanstvo pre-  
g, premislivost

vine zasluge:  
monelli, upra-  
ru, namjesni-  
turu kotarskog  
nom tajniku dr.

vine zasluge:  
novicu u Zadru,  
u Kninu; nar-  
atkovicu u I-  
Tomi Calogera  
n vježbenicima  
kom liječniku  
rovljenom ra-  
Jerkoviću.

IV. razreda:  
antima Andriji  
ču u Hvaru,  
iku, Damjanu  
čicu u Makar-  
vanu Vodano-  
rovniku, Gaju  
u Imotskome,  
aš u Spljetu,  
Alfireviću u

Ivanu Gru-  
šibeniku, ure-  
oglararstima  
etiću u Ma-  
omi Stolfi u

da je Cesar  
ntunu Rocco,  
postavljen u  
ećeg razreda.

je namjesni-  
na kot. po-  
cha na kot.  
Namjesništvo,  
i i dra. Joa-  
o u Zadru.

za Dalmaciju  
orabu, stiglo  
ih je već do-  
a 23 vagona  
amo dopre-  
dopremjeno  
ih 12 vagona  
popravljanje  
ana na dan.

Namjesnika  
ta na željez-

pravi konj-  
Sluga, lijepo  
slijedio bi  
za sve ovo  
sa Demiom  
čili se. Pet.  
ema. Dostan  
otkresao i  
eola. Glogat  
brda, sluga  
opostade još  
Demiru u  
mijesta pri-  
no preduzele  
še utaman.

i krvnika;  
nehote sebe  
Ončas ga

alo kasnije,  
istak papira  
moj je po-  
me nećete  
i se usudio  
miren, pot-  
žno izvršio  
duše moje,  
opije i zu-

Per il comitato locale il presidente Skarić.

Uprava je vojske odlučila, da u tvornicama  
municije obustavi proizvodnju lovačkih fišeka. Pra-  
vljenje i raspačavanje naboja «en gros» preduzet će  
jedno dioničko društvo, koje je zastupano po carskom  
savjetniku Thomas u Beču I. Petersplatz br. 4.

U Bukovini su preuzeli:  
1) Obični listovni saobraćaj poštanski uređi:

Prinimili smo novi list, što ga izdaje stranka  
istog imena u Beču. List taj izlazi svake subote,  
a ureguje ga Blagorod Vusio-Makaranić.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

nicam, sav ovaj šećer doveze do Rijeke, te se sada  
še se može brže sveze u Dalmaciju.

Zastupnici carev. vijeća, nastanjeni u Zadru,  
poslali su u Beč predsjedniku Jugoslavenskog kluba  
dr. Korošću ovaj telegram:

«Ne mogavši učestivovati sjednici, koju je klub  
posvetio miloj uspomeni svoga odličnoga člana dr.  
Kreka, izražujemo naše saućeše u općoj narodnoj  
žalosti nad nenađnim gubitkom miloga i velecijenog  
kolege, neumornog borca za prava i napredak južnih  
Slavena. Slava mu!» — Baljak, Biankini, Ivčević,  
Perić, Prodan.

Novim zakonom o opskrbnom prinosu (vojn.  
pripomoćima), bili su preinačeni razni propisi za-  
kona god. 1912, o čemu smo već pisali u br. 74 i  
75 ovog lista.

Pravo na vojničku pripomoć je bilo znatno  
prošireno, ali ne toliko da bi sada «i najmućniji»,  
mogli imati takovo pravo kako mnogi misle, i kako  
su neke naše novine nedavno tvrdile.

Ovakovo se shvaćanje očito suđara sa temelj-  
nim načelom o pravu na vojn. pripomoć, izraže-  
nim u § 2 pomenutog zakona, koji, osim ostaloga  
kaže, da imaju pravo, na vojn. pripomoć, sve one  
osobe, čije je uzdržavanje ugroženo tim, što je po-  
zvanikov prihod od radnje sasvim prestao, ili se to-  
liko smanjio, da nije više dovoljan za uzdržavanje  
ovisnih osoba, a isto se tako suđara i sa propi-  
som sadržanim u istom §, po komu pravo prestaje,  
ako pozvanika ili osobu, koja pita vojn. pripomoć  
dopane naknađno takav imetak, iz čijeg se prihoda  
može potpuno namiriti uzdržavanje te osobe, ili  
sličan dohodak od jeđnog rentnog prava.

Buduć da po novom zakonu o opskrbnom pri-  
nosu (vojn. pripomoć) god. 1917, stranke koje hoće  
da uloze utok proti kakvoj odluci kot. pripom.  
povjerenstva, imaju pravo da pregledaju ođnosne spise,  
bilo je odregjeno, da se stranke mogu prijaviti u  
tu svrhu u uređu kot. pripom. povjerenstva od 11.  
do 12. sati svakog dana, a subotom kroz sve ure-  
dovne satove.

Što se pak tiče stranaka koje dolaze da po-  
spješuju rješenje svojih molba ili prigovora, istak-  
nuti nam je da se kađođ rješenje zateže ili za to  
što stranke ne naznaćuju točno i potpuno sve po-  
trebite podatke, ili su potrebiti izvodi putem raznih  
uređu.

Strankama je ipak prosto da subotom dođu  
u uređ eda doznađu što je sa njihovim molbama, u  
koju se svrhu imaju obratiti političkom konceptnom  
činovniku, koji upravlja uređom, a ne kancelarijskom  
osobu.

Naravno da se stranke moraju lično prikazati  
ili opunomoćiti ređovito drugu osobu.

S obzirom pak na to da stranke, osobito one  
iz dajih mjesta, gube dosta vremena ako dođu u  
Zadar jeđino za ovake posle, preporuča se stran-  
kama, koje od više vremena nijesu dobile nikakva  
rješenja, da se prijave svom župskom ili parohijskom  
uređu, a ovi će po već dobivenim uputama, zabi-  
lježiti potrebite podatke u posebni popis, koji će  
periodično slati kot. prip. povjerenstvu na dalje  
uređovanje.

Kot. prip. povjerenstvo će te popise povratiti  
župskom ili parohijskom uređu sa kratkom obavijesti  
e svakom slućaju e da obznane dotične stranke.

Na ovaj način stranke neće dangubiti ni uzalud  
trošiti.

Općina zadržarska izdala je ovaj proglas:  
Gragjani! — C. k. ministarstvo rata (uređ za  
ratnu skrb) preuređilo je za cijelu monarhiju u dane  
16, 17 i 20 oktobra o. g. sabiranje rublja i sličnih  
predmeta, za opskrbu naših hrabrih vojnika.

Ovih će dana i učenci mjesnih srednjih zavoda  
pohoditi izjutra sve stanove da sabiraju rublja i  
tkanine svake vrsti, bez razlike da li su nove ili  
upotrebljavane, ili otpadaka tih predmeta.

Gragjani! Prinosite dakle obilato i ovom djelu  
milosrgja i rođoljublja a pripravite gorinaznačene  
vrste u dobro pakovanim otmovima!

Zadar, dne 13 listopada 1917.  
Za mjesni odbor Predsjednik Skarić.

Vjenčanje.  
Plemenita, milokrvna gosposjica Jelena Dojmi  
vl. Delupis u Visu vjenčala se s gosp. Mavricijom  
vitezom Beckerom c. i k. poručnikom linijskog broda.

Dražestna gijca, Silvija Dulibić, jeđinica Dr. A.  
Dulibića, vjenčala se je za g. Karla Schlechter, re-  
servnog zastavnika ratne mornarice, prije rata po-  
kapetana na Lloydu.

Ceslitamo najsrdaćnije odličnim mladencim i  
njihovoj rođbini.

Raccolta di biancheria.  
Il Comune di Zara ha diramato il seguente  
appello:

Cittadini! — L'i. e. r. ministero della guerra  
(ufficio di provvedimento di guerra) ha disposto che  
nei giorni 16, 17 e 20 ottobre a. c. sia fatta do-  
vunque la raccolta di biancheria e simili generi,  
per provvederle i nostri eroici soldati.

La mattina di tali giorni si recheranno perciò  
gli scolari dei locali istituti medi in tutte le case,  
a raccogliere biancheria e tessuti d'ogni specie,  
nuovi o usati, o ritagli di questi generi.

Cittadini! Approntate adunque i suddetti og-  
getti, bene impaccati, e contribuite generosamente  
anche a questa opera di carità e patriottismo!  
Zara, li 13 ottobre 1917.

Per il comitato locale il presidente Skarić.

Uprava je vojske odlučila, da u tvornicama  
municije obustavi proizvodnju lovačkih fišeka. Pra-  
vljenje i raspačavanje naboja «en gros» preduzet će  
jedno dioničko društvo, koje je zastupano po carskom  
savjetniku Thomas u Beču I. Petersplatz br. 4.

U Bukovini su preuzeli:  
1) Obični listovni saobraćaj poštanski uređi:

Prinimili smo novi list, što ga izdaje stranka  
istog imena u Beču. List taj izlazi svake subote,  
a ureguje ga Blagorod Vusio-Makaranić.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

Dracynetz, Hliboka, Kostestic, Mamajestie i Unter  
Wikow.

2) Ukupni listovni saobraćaj poštanski uređ:  
Ober Wikow.

3) Listovni i novćani saobraćaj poštanski uređi:  
Michalczce i Rostoki.

U istočnoj su Galiciji preuzeli:  
1) Listovni saobraćaj poštanski uređi: Biala b.  
Crortkow, Ruđanow, Byblo, Matyjowce, Ossowce,  
Rzepince, Sloboda Rungorska i Zarudzie.

2) Saobraćaj vrijednosnih pisama poštanski  
uređ: Berezow Wyzny.

3) Novćani saobraćaj poštanski uređi: Delatyn,  
Jablonica b. Tatarow, Komarowka, Maryampol b.  
Halicz, Monasterzyska, Olijowa, Korolowka, Oslawy,  
Biale, Potok Zloty i Stecowa.

4) Listovni i novćani saobraćaj poštanski uređi  
Slobodka Lesna i Latacz. Potonji i paketni saobraćaj.

Opet otvorena škola.  
Pišu nam iz Mravinaca kod Splita 5. listopada:  
Na veliku žalost i našu štetu uo ubavo mjesto  
na domaku grada Splita morade 2 pune godine  
dana ostati bez škole, jer se nije mogla naći pri-  
kladna dvorana. Kađ napokon uz revno nastojanje  
našeg novog župnika Don M. Dražina, uz živo i  
požrtvovno zauzimanje zaslužnog gosp. kot. Nadzor-  
nika M. Balića dne 1. tek. na opću radost svih  
seljana, a osobito djece bi nanovo u ukusno ure-  
gjenoj dvorani našeg mješćanina J. Tente otvorena.  
Gosp. našem župniku i gosp. kot. Nadzorniku vječita  
harnost. Mravinćani.

Trgovačka i obrtnička komora zadržarska upo-  
zoruje sve one koji imaju još u zalih razne lanene  
robe ili konca da su dužni bezodvlaćno prijaviti  
zalihu i ponuditi je društvu »Leinenzentrale-Akti-  
engesellschaft, Wien I Tuchlauben 13, slućeći se oso-  
bitim formularima, koje će im komora dobaviti.

Komora upozoruje i one tvrtke, koje bi u smi-  
slu Min. naredbe od 20. augusta 1917. br. 355. L. D.  
Z. imale prikazati molbe za nabavu remena od  
kože, da mogu ođnosne tiskanice pridignuti u uređu  
komore.

Funerali.  
Lunedì, con viva partecipazione della cittadi-  
nanza, ebbero luogo i funerali della compianta con-  
sorte dell' i. r. notaio sig. Giovanni Rolli, Aurelia,  
nata Czerwenka, ottima signora, meritamente apprez-  
zata per «letite virtù coniugali e materne. Il figlio  
maggiore della defunta, accorso dal fronte nella  
speranza di poter abbracciare ancora una volta la  
madre dilettissima, giunse a casa un momento dopo  
che n'era uscita la bara materna. All'egregio signor  
Rolli, ai figli ed agli altri congiunti le nostre con-  
doglianze più sentite.

C. k. centralna komisija za ispitivanje cijena  
zaključkom 3. listopada 1917. izdala je slijedeće di-  
rektivne cijene:

1) za kiselu kupus domaćeđg proizvoda za 100  
kg 148.25 K.

2) za kiselu kupus inozemskog proizvoda za  
100 kg 122.60 K.

Cijene se razumijevaju za proizvođitelja ujeđno  
sa dostavom do željezničkog kolodvora a isključiv  
pakovanje.

Novine knjige.  
Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Pobožni i učeni biskup V. Palunko, koji je već  
toliko zgodnih knjiga objelodanio, posvetio je učećoj  
mladeži naših srednjih škola krasnu raspravu: «O  
postanku svijeta po vjeri uz znanost. Pisac oštro-  
umno razlaže i dokazuje, da znanost u koliko je  
ozbiljna, ništa vjere ne protuslovi, nego se divno sa  
svetim pismom sklada. Knjigu najtoplije preporučamo  
svakomu, a osobito mladeži.

Prinimili smo sa zahvalnošću: † Vincencij Pa-  
lunko tit. Rodiopol. Biskup. — O Postanku  
Svijeta po Vjeri uz Znanost. — Split,  
Leonova tiskara, 1917. — Cijena 4 krune.

Telegrami Uredništva.  
Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Članovi regentskog vijeća u Kra-  
ljevinu Poljskoj. Previšnje ručno  
pismo.

BEČ, 16. Cesar Karlo upravio je dana 14 o.  
m. generalnom guverneru u Lublinu, generalu ma-  
joru grofu Szeptyckome ovo previšnje ručno pismo:

Dragi grofe Szeptycki!  
U sporazumu s Mojim svijetlim saveznikom,  
njemačkim Carem, a prema članku I. povelje dana  
12 septembra 1917 o državnoj vlasti u Kraljevini  
Poljskoj, postavljam u njihovu čast kao članove  
regentskog vijeća u Kraljevini Poljskoj nadbiskupa  
i mitropolitu varšavskog Aleksandra von Karko-  
wke, gradskog predsjednika varšavskog kneza  
Edislava Lubomirskoga i velikog posjednika Josipa  
von Ostrovskoga, te Vam nalažem da ovaj čin iz-  
vršite zajednički sa carskim njemačkim general-  
nim guvernerom u Varšavi. Karlo.

Izveštaj austrijsko-ugarskog glavnog stana.  
BEČ, 16. Službeno se javlja:  
15. oktobra 1917.

Istočno i arbanaško bojište:  
Sa naše strane nema se šta javiti.

Talijansko bojište:  
Na visoravni Boiñšica — Sveti Duh talijanski  
zagoni propadoše. Na brdu S. Gabrijele osujećene  
su u boju rućnim granatama pripreme radnje ne-  
prijateljskih odjeljaka.

Poglavica generalnog štaba.

Izveštaj njemačkog glavnog stana.  
BERLIN, 16. Iz velikog se glavnog stana slu-  
beno javlja 16. o. m.:

Zapadno bojište:  
Borbena djelatnost u Flandriji sličila je onoj  
pregjašnjeg dana. Ovećih pješadijskih bojova nije  
bilo. Sjevero istočno od Soissons živahan arti-  
ljerijski boj. Na zapadu od Craonne propadoše  
dva francuska napada na opkoje što su Nijemci  
tu skoro stekli na sjeveru od Vaucelerskog mlina.  
Sjeverno od Verduna živahnija djelatnost vatrom.

Istočno bojište:  
Čete koje se bore na Oeselu pod zapovje-  
dništvom generala pješadije von Kathena, jućer  
su sasvim zapremile glavni dio otoka. Na poluo-  
toku Svorbe, koji se pruža prema jugu, ruske čete  
koje su tamo odsjećene, još su se uporno odupi-  
rale. Vatra sa naših lagja usutkala je teške obalne  
baterije. Neprijatelj bio je tako oštro potiskivan  
prema istočnoj obali, da su samo neki dijelovi  
uspjeli da se spase preko nasipa koji vodi na  
Moon. U bojovima na Orisarskom mostobranu, na  
istočnom rubu Oesela, naše su pomorske snage  
djelovale uspješno vatrom sa sjevera. Dosad se  
dobjrojlo preko 2400 zarobljenika, 30 topova, 21  
mitraljeza i nekoliko letjelica.

U Riškome zalivu zapremili smo otoke Runce  
i Abre. Na kopnenoj fronti na istoku nije bilo važ-  
nih događaja.

Maćedonska fronta:  
U ravnicu Strume Bugari su prepustili Engle-  
zima nekoliko mjesta.

Doglavica generalnog štaba.

Sinoćnji izvještaj njemačkog velikog  
glavnog stana.

BERLIN, 16. na večer. U Flandriji jaka arti-  
ljerijska djelatnost, dosad bez pješadijskih bojova.

Na poluotoku Svorbeu napredovalo se dalje.  
Iznijelo se drugih 1100 zarobljenika. Uostalom na  
istoku ništa važno.

Sukob njemačkih s ruskim ratnim lagjama  
pod Oeselom.

DETROGRAD, 16. Admiralski štab javlja: Dana  
14 oktobra u 4 sata popodne njemačke velike  
bojne lagje stale su pucati u naš zalijetni odje-  
ljak, koji se sastojao od četiri torpedača i dvije  
topnjače i krstaro u prodoru Soelea. Naša tor-  
pedača «Grom» bi teško oštećena. Odmah zatim  
12 njemačkih torpedača novoga tipa, u pratnji  
drugih, prodrle su u Soeleski prodor. Naš odje-  
ljak prihvati boj. Torpedača «Grom» i torpedača  
«Neord» potonule. Naša oklopljena topnjača «Hra-  
bri» potopila je neprijateljsku torpedaču. Malo  
stade i nove torpedače pritekoše u pomoć te ne-  
prijateljske lagje krenuše natrag. Naši gubici na  
drugim lagjama su neznatni. Do kazivanja svje-  
gokā, dvije su neprijateljske torpedače potonule,  
druge dvije su ozbiljno oštećene.

Na otoku Oeselu neprijatelj se učvršćuje ne-  
prestanto. Nepovoljne vijesti dolaze o stanju naših  
baterija kod Zerela, koje zatvaraju ulaz u Riški  
zaliv.

Nijemci torpedovali talijanski parobrod  
«Bari».

ATINA, 16. (Reuter). Nijemci su torpedovali  
talijanski parobrod «Bari» na kojemu su se vozili  
grčki konzuli iz Turske. 50 se spašenih osoba  
iskrcalo u Krf, 120 u Italiju. Boje se, da su grčki  
činovnici zaglavili.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.  
SOFIJA, 16. Generalni štab, 15 oktobra:

## Stari kotorski arhiv u Zadru.

(Nastavak)

56. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanr. proved. *Petru Orio*, god. 1767, 1768 i 1769. — Svezak 1 (br. 126).
57. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanr. proved. *Paskvalu Cicogna*, god. 1768, 1769, 1770 i 1771. — Sveska 3 (br. 127, 128 i 129).
58. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanr. proved. *Kajetanu Molin*, god. 1771, 1772 i 1773. — Svezak 1 (br. 130).
59. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanred. proved. i rektoru *Angjelu Corner*, god. 1771., 1772. i 1773. — Svezak 1 (br. 131).
60. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanr. proved. *Kajetanu Molin*, god. 1771., 1772, 1773. — Sveska 2 (br. 132 i 133).
61. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanr. proved. *Vicku Donà*, god. 1774., 1775. 1776. — Sveska 3 (br. 134, 135 i 136).

62. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih rektoru i proved. *Alvizu Balbi*, god. 1776. i 1777. — Svezak 1 (br. 137).
63. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih rektoru i proved. *Antunu Marija Dolfin*, god. 1778. — Svezak 1 (br. 138).
64. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanr. proved. *Augustinu Soranzo*, god. 1778., 1779 i 1780. — Svezak 1 (br. 139).
65. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih rektoru i proved. *Nikoli Balbi*, god. 1779., 1780. i 1781. Svezak 1 (br. 140).
66. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanr. proved. *Danijelu Barbaro*, god. 1781., 1782. i 1783. — Sveska 4 (br. 141, 142, 143 i 144).
67. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanr. proved. *Dominiku Marcello*, god. 1783., 1784. i 1785. — Sveska 4 (br. 145, 146, 147 i 148).
68. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih rektoru i proved. *Ivanu Longo*, 1785., 1786. i 1787. — Svezak 1 (br. 149).
69. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanr. proved. *Josipu Diedo*, god. 1787., 1788. i 1789. — Sveska 3 (br. 150, 151 i 152).
70. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih rektoru i proved. *Aloizu Soranzo*, god. 1788. i 1789. — Svezak 1 (br. 153).
71. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih rektoru i proved. *Marku Querini*, god. 1789. i 1790. — Svezak 1 (br. 154).
72. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanr. proved. *Kajetanu Minotto*, god. 1790., 1791. i 1792. — Sveska 4 (br. 155, 156, 157 i 158).
73. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih rektoru i proved. *Vicku Dolfin*, god. 1792. i 1793. — Svezak 1 (br. 159).
74. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih rektoru i proved. *Franu Dandolo*, god. 1793. i 1794. — Svezak 1 (br. 160).
75. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanred. proved. *Marku Zorzi*, god. 1794. i 1795. — Sveska 4 (br. 161, 162, 163 i 164).
76. Niz pisama, kako pod br. 51., upravljenih izvanr. proved. *Lorenzu Soranzo*, god. 1796. i 1797. — Sveska 3 (br. 165, 166 i 167).

77. Darnice, gr. gjsanske i kaznene, od god. 1684. pa sve do g. 1797. uključno. — Sveska 28. (br. 168 do 196).
78. Niz isprava o kugi, koja je harala u Boki XVIII. vijeka. — Sv. 2 (br. 197 i 198).
79. Niz isprava mletačke dobe odnosno megjašnjih razmirica između sela Glavatičića i Vranovića, XVIII. vijeka. — Svezak 1. (br. 199).
80. Katastri obavljenog mjerenja zemljišta kotara Ercegovskog i Risanskog god. 1704. (2 primjerka). — Svezak 1 (br. 200).
81. Niz isprava i političkih spisa o ratovima između Turske i Crne Gore XVIII. vijeka. — Sveska 2 (br. 201 i 202).
82. Niz isprava iz XV., XVI., XVII. i XVIII. vijeka o povlasticama (privilegijama), prihodima i t. d. raspuštenih zborova: plemićkog, građanskog i pučkog u Kotoru. — Svezak 1 (br. 203).
83. Spisi sudbeni (Atti del Giustizierato di Cattaro) XVII. i XVIII. vijeka. — Svezak 1 (br. 204).

(Slijedi).

# „BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po oko 20 đkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

**MARCELLO PATTIERA - Zadar.**



## Jadranska banka

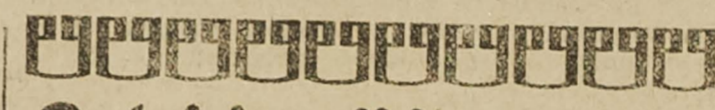
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3<sup>3</sup>/<sub>4</sub> kamata.

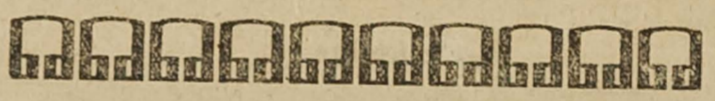


## Ratni invalid

traži se za privremenog uzničkog nadziratelja kod č. k. zemaljskog suda u Zadru. Uvjeti: da je po zanatu knjigoveža, plata 2.80 Kr. na dan i 25 Kr. na mjesec ratnog doplatka i odijelo po propisu. — Obratiti se na pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

## Ratni invalidi

traže se za orkestar gradskog kazališta u Varaždinu, i to: I. violinistu, I. violistu, I. čelistu, I. flautistu, I. oboistu, I. fagotistu i I. i II. cornetistu. — Uz ovu službu mogli bi biti namješteni kao pisari, poslužnici ili što slična. Prijave: Pokr. dalm. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.



## Fratelli Mandel & Nipote

BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub> del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub> o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

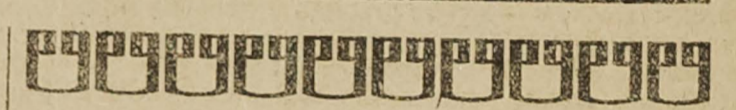
CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

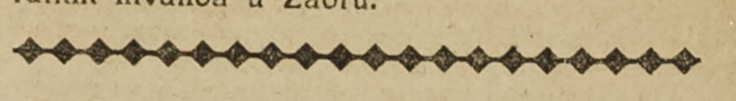


## Ratni invalid

se traži za općinskog rektora u općini u Obrovcu, koji će vršiti i službu ovrhovoditelja. Uvjeti: sposoban za hodanje, poznavanje hrvatskog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odijelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

## Ratni invalid

se traži kao nadglednik za imanje kod Knina. Prednost imaju praktični vinogradari i oženjeni. Ima stan u naravi, a platu po pogodbi. Prijave: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.



## Ratni invalid

Ratni invalid traže se za trgovačkog pomoćnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovačkog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.



## Šode kauštike

u bačvama od oko 400 kg. prodaje uz najniže dnevne cijene tvrdka

## Marcello Pattiera

Zadar

Brzojavi: PATTIERA - Zadar.

## Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamačuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

## NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

## MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Felđpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz Abadije» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. «Austrija» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 8.80. — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Smalliranih tablica za greblje sa i bez fotografije

— za dućane i za urede. —



Električna Baterija Kr. 1.40 komplet Kr. 3.90.

Disač stroj «Meteor» Kr. 480 takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume i mjedi.

Novosti! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73x50, Kr. 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaqa od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 9, sa gvožđenom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

# JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

## Poveljeni trgovačko-pomorski mešetar.

Cijen Kr. 12.—; Na polugoc  
CA  
BEČ  
čitanje p  
Min  
privrem  
na uzim  
Ministar  
su ratni  
pretek b  
maže da  
u odboru  
davanje  
da nije z  
ima da iz  
redni rat  
bez amon  
se ovlasti  
šaju jer  
višan, pr  
za ratni c  
svote otp  
mještenic  
nistar p  
ka na d  
namješten  
prilike d  
dalje pob  
tivan prij  
šenje dec  
1918 sa p  
za ovu ge  
ljne porez  
je, da se  
nistar izv  
rade.  
Oku  
protiv pri  
daje Ukra  
Grol  
te ih pod  
u kraljevi  
Mini  
odgovara  
nistarstva  
doznače s  
vojsku na  
nuždom,  
radi skor  
feldu, up  
kao stra  
ove treba  
čanstvo u  
bija tvrdn  
narodnost  
narbij.  
Khravim g  
narodnost  
dnjem m  
i magjars  
rodnosti  
slavne če  
onim us  
nom hrv  
G  
u G  
Ima  
gube, koj  
onom isto  
na svijelo  
ov Faust,  
svoje smr  
mogao us  
sebi spom  
piramide,  
reći, napiš  
Faust  
prvoga di  
svoje siln  
koja je uv  
srce.  
Gret  
nevinost,  
joj odmah  
Skromna i  
ponašanje  
odbija tak  
sam snebit  
tako da si  
na to prid  
feles hoće  
silovite rij  
Ove riječi  
Get